8.11.2021

**HE 176/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain 10 §:n sekä ajoneuvoverolain 10 §:n muuttamisesta**

Asiantuntijalausunto

Ympäristöneuvos Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö

Käsiteltävänä oleva esitys liittyy autoverotuksen muuttamiseen, josta sovittiin hallituksen talousarvioneuvotteluissa syyskuussa 2021. Esitys on käsiteltävänä osana vuoden 2022 talousarvioesitystä. Kyse on sekä autoverolain että ajoneuvoverolain muuttamisesta ns. nollapäästöisten autojen osalta. Tällä hetkellä nollapäästöisistä sähköautoista maksetaan autoveroa 2,7 %, joka on verotaulukon alhaisin verotaso. Esityksen mukaan nollapäästöisiin autoihin sovellettava autovero laskettaisiin nollaan. Nollapäästöisten autojen vuotuinen ajoneuvovero on tällä hetkellä hieman yli 53 € vuodessa. Tämä koskee esimerkiksi täyssähköautoja. Esityksen mukaan ajoneuvoveroa korotettaisiin nollapäästöisten autojen osalta 65 € vuodessa, jolloin näiden autojen vuotuinen ajoneuvovero olisi n. 118 € vuodessa.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetyt lakimuutokset tulisivat voimaan vuoden 2022 alusta. Muutokset ovat linjassa tämän vuoden toukokuussa raporttinsa jättäneen liikenneverotyöryhmän ehdotusten kanssa. Muutokset olivat osana työryhmän esittämää liikenneverotuksen laajempaa uudistusta, jolla pyritään liikenteen päästöjen vähentämiseen ja samalla turvataan valtiontalouden tarpeet.

Esitettyjen veromuutosten päästövaikutukset jäävät arvioiden mukaan melko vähäisiksi. Tarkoituksena on lisätä hankintahetken kannustimia valita nollapäästöinen auto alentamalla autoveroa. Kyse voisi olla keskimäärin n. 500 euron vaikutuksesta auton myyntihintaan. Toisaalta ajoneuvoveron kiristäminen tarkoittaa nousevia kustannuksia ajan myötä. Esityksen kokonaisuus perustuu kuitenkin siihen, että kuluttajan valintoihin vaikuttavat enemmän ostohetken kannustimet kuin myöhemmin muodostuvat kustannukset. Veromuutosten ohjaava vaikutus perustuu tähän tutkimuskirjallisuudesta tulevaan havaintoon. Arvioiden mukaan kyse on kuitenkin vain noin 2 000 tonnin ($CO_2$) päästövaikutuksesta vuoden 2030 tasolla. Tämä on murto-osa liikenteestä tarvittavien päästövähennysten kokonaisuudesta.

Esitetyt veromuutokset olisivat pitkällä aikavälillä neutraaleja valtiontalouden kannalta. Arvioihin liittyy kuitenkin epävarmuustekijöitä kuten esim. täyssähköautojen hintakehitys tulevien vuosien aikana. Kuluttajan kannalta siirtyminen täyssähköautoon on jo nykyisellä verotuksella monessa tapauksessa taloudellisestikin kannatettavaa, jos lasketaan kustannusvaikutukset auton elinkaaren perusteella. Valtio kannustaa kuluttajia myös muilla ohjauskeinoilla kuin verotuksella siirtymään nollapäästöisiin autoihin.

Ympäristöministeriön näkökulmasta esitetyt veromuutokset ovat kannatettavia ja oikeansuuntaisia. Ministeriö pitää tärkeänä, että liikenteen verotusta kehitetään tavalla joka edistää liikenteen päästöjen vähentämistä nopealla aikataululla. Komission kesällä 2021 esittämä päästövähennysvelvoite Suomelle osana taakanjakoasetuksen uudistusta tarkoittaa, että niin liikenteessä kuin muillakin taakanjakosektoriin kuuluvilla toimialoilla tarvitaan tehokkaita päästövähennystoimia lähivuosien aikana.

Yleisesti ottaen esitystä voidaan pitää hyvin valmisteltuna ja kannatettavana.